

TMV Reserapport:

Deutsches Museum, München 1-3 december 2010

Lisa Söderlund, museipedagog

Val av resmål – varför Deutsches museum?

Från det att jag började jobba på Tekniska museet 2006 har jag hört mycket om museets "arv" och inspiration från Deutsches museum och dess maskinhallar. Men utan att ha upplevt det själv har det varit svårt att skapa sig en bild av, och även förmedla i visningar, hur det arvet har sett ut. Det var en av grunderna till varför jag ville besöka München och de tre filialer som utgör stadens tekniska museum.

Dessutom var jag nyfiken på att jämföra våra utställningar med deras, eftersom de i mångt och mycket berättar om samma teman, som t ex uppfinningar/uppfinnare, energi och klimat, kommunikationsteknik. Extra fokus hade jag på flyg, eftersom vi själva just då hade en särskild flygutställning och flera pedagogiska projekt kring den (varav ett jag hade bokat möte för att diskutera med museets pedagogiska avdelning).

Med besöket ville jag hitta inspiration till våra egna skolprogram, visningar och till nya utställningsformer. I och med att vi plötsligt står i färd med att förnya vår maskinhall, blev detta än mer aktuellt. Målet med resan var därför att se hur Deutsches museum jobbar pedagogiskt: hur visar och berättar de kring teman i utställningarna? Hur skildrar de t ex industrialismen, kommunikationshistorien eller innovationer genom tiderna? Hur levandegör de utställningarna i visningar, använder de t ex dramapedagogik eller science center-pedagogik som förmedling? Har de workshops?

Resans upplägg

Jag hade förmånen att kunna resa tillsammans med en kollega, Fia Juréen, vilket gav oss chansen att få bolla idéer, intryck och tankar under resan. Besöket varade under tre dagar:

Dag 1: Resa till München. Besök på flygmuseet Flugwerft Schleissheim och rundvisning av dess chef, Gerhard Filchner.

Dag 2: Besök på huvudmuseet. Rundvisning och träff med pedagoger, möte om ett eventuellt flygprojekt med Matthias Knopp, chef för utställningar, och Annette Noschka-Roos, chef för pedagogik och publik verksamhet.

Dag 3: Besök på Verkehrszentrum, filialen för landfordon. Hemresa.

Utställningar – do's and don'ts

Det starkaste intrycket av Deutsches museum är att det är överväldigande, på alla sätt och vis. Det är ett enormt museum, och rymmer vad vi här i Stockholm har delat upp på flera olika museer! Allt ska klämmas in på samma plats (eller nåja, tre platser) – och det är både häftigt och på gränsen till skräckinjagande.

Positivt, och inspirerande, var flera av utställningsgreppen: att bygga på höjden med t ex väggar av cyklar, använda broar som besökarna får gå på för att uppleva föremålen från olika perspektiv, skapa verklighetstroga miljöer och "frysta ögonblick" av bilköer, tågstationer mm, och möjligheten att få gå in i flera stora maffiga föremål så som flygplan och rymdfärjor. De lyckas verkligen skildra teknikens roll i våra liv, så väl som teknikens utveckling genom historien, på ett levande sätt. Dessutom väver de in science center-moment i de flesta av sina utställningar, vilket jag tror är att föredra framför att ha

dem separata i en egen del. På så vis finns det något för alla, barn som vuxna, och även något för alla sinnen – ett givet pedagogiskt grepp.

Ett ytterligare steg i att levandegöra tekniken och teknikens roll, tar Deutsches museum genom att exponera arbetsprocesser på flera sätt i utställningarna. På flygmuseet, som befinner sig i autentiska hangarer, får besökare passera på en bro över verkstaden där gamla flygplan restaureras och nya byggs från grunden. På huvudmuseet har de forskare som arbetar i en öppen miljö, intill deras Nano-utställning, och dit besökare kan gå och ställa frågor om deras arbete. Även de pedagogiska verkstäderna lyfts fram, så att den som vill kan kika in på pågående aktiviteter som robotprogrammering, dna-labb osv.

Det vi tar lärdom av, och där Deutsches kan fungera som ett varnande exempel, att inte försöka vara allomfattande. Teknik är ett vitt begrepp och vi behöver ha en medvetenhet kring hur vi vill avgränsa oss. Vilken teknik vill vi lyfta fram – och vilken teknik lyfter andra museer fram lika bra eller bättre (Sjöhistoriska, Järnvägsmuseet, Naturhistoriska osv)? Vilka sidor av tekniken vill vi visa, vad är det som är viktigt för att förmedla teknikens roll i samhället, teknikens utveckling, eller kontexten kring våra föremål? Hur håller vi våra utställningar aktuella och intressanta under längre perioder, kan vi enkelt byta ut och uppdatera delar som börjar kännas förlegade? Vilka avvägningar behöver vi göra utifrån perspektiven historia – nutid – framtid?

Pedagogiskt utbyte

Vi blev väldigt mottagna på våra besök till de olika filialerna, med rundvisningar och möten med bl a deras pedagogiska avdelning, och vi fick på så vis möjligheten att diskutera pedagogiken på våra respektive museer. Eftersom vi jobbar mycket med liknande teman, var det spännande att kunna jämföra och hitta så väl likheter som olikheter i våra arbetssätt.

Några tankar som vi tog med oss:

Timanställda studenter som genomför visningar och skolprogram: Hur kan vi jobba med t ex KTH studenter? Skulle de kunna utveckla visningar tillsammans med oss? Kan de vara timanställda guider som vi ringer in när skolan beställer just deras utvecklade visningar? Kan vi bättre ta vara på de studenter som museet handleder i uppsatsarbete? På Deutsches museum tar de vara på de den kompetens inom olika specialområden som studenter har!

Utställningsmiljön behöver passa olika sorters besökare på samma gång: Hur tillgodoser vi ensamma besökare jämte grupper? Barn jämte vuxna? Människor med olika funktionshinder?

Miljöerna för pedagogisk verksamhet: de har samma problem som oss med att konkurrera mellan öppna miljöer för alla besökare och lämpliga miljöer för skolprogram, t ex när det gäller akustik.

Material för skolklasser på egen hand: kan vi bli bättre på att erbjuda material för lärare och elever som vill använda museet på egen hand, utan ett förbokat skolprogram? Kan vi göra bättre "paket" av material att använda i skolan, på museet och sen tillsammans med ett bokat program? Deutsches museum hade ambitiösa foldrar med elevuppgifter och skolanpassade "spår" genom utställningarna.

Pedagogiska utbyten, internationella samarbeten och omvärldsbevakning: Hur kan vi bli bättre på det? Vi fick flera exempel på internationella pedagogiska projekt som Deutsches museum deltog i. Är det något vi borde bli mer aktiva inom? Vilka nätverk och konferenser är viktiga att delta i?

Vi passade även på att bjuda in Deutsches museum till ett samarbetsprojekt på tema flyg, intiterat av Carl Rönn på Siljan Airpark och EAA. Vi får se hur det går!

/Lisa Söderlund